

LPG : तैल-विपणन-उद्यमैः अनिलकोषस्य पूर्व निर्धारिते मूल्ये त्रिंशत् रूप्यकाणि न्यूनीकृतानि

हिमसंस्कृतवार्ताः । तैल-विपणन-उद्यमैः वाणिज्यिकस्य एल.पी.जी. इत्यस्य अनिलकोषस्य पूर्व निर्धारिते मूल्ये त्रिंशत् रूप्यकाणि न्यूनीकृतानि। नवदशकिलोग्राम-मितस्य वाणिज्यिक अनिलकोषस्य मूल्यपरिवर्तनम् अद्यारभ्य क्रियान्वितं भविष्यति। मूल्ये न्यूनतायाः कारणेन दिल्यां अस्य अनिलकोषस्य शकलविक्रय-मूल्यम् अधुना षड्शतप्रतिशतकं षड्शतौत्तरैकसहस्रं जातम् ।

भारतीयमहिला क्रिकेटदलेन गतापराहे चेन्नैनगरे एकस्याः अपि क्रीडिकायाः हानि विनैव दक्षिण-अफ्रीकादलं विस्तरेण पराजितम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। महिला क्रिकेट निकषस्पर्धायां चेन्नई नगरस्य एम.ए. चिदम्बरम् क्रीडाङ्गणे भारतदक्षिण अफ्रीका देशयोः दलयोर्मध्ये स्पर्धा अभवत्। क्रीडायाः चतुर्थे दिवसे दक्षिण अफ्रीकादेशीयेन दलेन समेषां क्रीडकानां हानी त्रिसप्तत्यधिकत्रिंशतम् धावनाङ्कान् विरच्य सप्तत्रिंशत् धावनाङ्कानां लक्ष्यं प्रदत्तम्। भारतीयदलेन च एकस्यापि क्रीडकस्य हानिं विनैव लक्ष्यं सम्प्राप्य स्पर्धेयं विजिता।

संसदः उभयोः सदनयोः राष्ट्रपतेः द्रौपदीमुर्मूर्यायाः अभिभाषणानन्तरं धन्यवादप्रस्तावे चर्चा सञ्जाता

हिमसंस्कृतवार्ताः - नवदेहली। संसदः सदनयोः राष्ट्रपतेः द्रौपदीमुर्मूर्यायाः अभिभाषणानन्तरं धन्यवादप्रस्तावे चर्चा अभवत्। भारतीयजनता पार्टीतिदलस्य सांसदः अनुरागसिंहठाकुरः चर्चायां प्रातिभाग्यं कुर्वन् गतदशनेषु प्रशासनद्वारा विभिन्न क्षेत्रेषु कृतोपक्रमाणां प्रशंसाम् अकरोत्। तेनोक्तं यत् अर्थव्यवस्थायां वृद्धिः, जनकल्याणकार्याणि च प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः नेतृत्वे प्रशासनद्वारा समुत्थापितपदक्षेपस्य परिणामः वर्तते। इतः पूर्व विपक्षीयनेत्रा राहुलगांधिना नीटारख्यायां परीक्षायां कथितरूपेण सञ्जातानियमिततानां प्रसङ्गोऽपि समुत्थापितः। तेनोक्तं यत् राष्ट्रस्य संसदा विद्यार्थिभ्यः एकः सन्देशः गच्छेन् यत्र नीटेति विषयः संसदेऽपि महत्वपूर्णः अस्तीति।

श्री राहुलगांधी स्वीकीये बक्तव्ये अग्निवीर-मणिपुरादि विषयानपि उत्थापितवान्। उभाभ्यां सदनभ्यां भारतीयक्रिकेटदलद्वारा विंशति प्रति विंशतिः पुरुषविश्वचषकम्पजिये भारतीयदलाय वर्धापनानि प्रदत्तानि।

NTA : चलदूरभाषीय-तन्त्रांशे अपि उपलब्धो भविष्यति नीटपरीक्षापरिणामः

हिमसंस्कृतवार्ताः - नवदेहली।

राष्ट्रियपरीक्षाभिकरणेन एनटीए इत्यनेन नीटयूजी इत्यस्याः पुनः परीक्षायाः अनन्तरम् त्रिषष्ट्यधिकपञ्चशतौत्तरक-सहस्र परीक्षार्थिनां संशोधित-परिणामः समुद्घोषितः। नवीन परिणामम् आनन्तर्यं एनटीए इत्यनेन सर्वेषां परीक्षार्थिनां उत्तीर्णश्रेण्यः अपि परिमार्जिताः। अनेन अभिकरणेन एकस्यां विज्ञप्ती समुदीरितं यत् समेषां परीक्षार्थिनां संशोधिताङ्कतालिकापि अन्तर्जालपटले उपलब्धास्ति। एतस्यां विज्ञप्ती उल्लिखितमस्ति यत् त्रिषष्ट्यधिकपञ्चशतौत्तरकसहस्रं परीक्षार्थिषु त्रयोदशाधिक-अष्टशतं परीक्षार्थिनः पुनः परीक्षां प्रदत्तवन्तः। परीक्षार्थिनः exam.nta.ac.in/NEET इत्यस्मिन् पटले संशोधिताङ्कतालिकां द्रष्टुं शक्नुवन्ति।

अवधेयं वर्तते यत् एतस्यां परीक्षायां सञ्जातप्रवृत्तनाम् अभिलक्ष्य गुजरातराज्ये केन्द्रियान्वेषणाभिकरणेन एकस्य सर्वकारीयेतर-विद्यालयस्य स्वामी निगडितः अयं विद्यालयः तेषु केन्द्रेषु अन्यतमो वर्तते यत्र मईमासस्य पञ्चमे दिनाङ्के नीटयूजी इति परीक्षा आयोजिता आसीत्।

नूतनापराधिकविधयः त्वरितन्यायेन सह पीडितानाम् अधिकारान् सुनिश्चयिष्यन्ति-अमितशाहः

हिमसंस्कृतवार्ताः - नवदेहली।

त्रयोविंशत्यधिकद्विसहस्रतमवर्षस्य त्रयः नूतन आपराधिक विधयः भारतीय-न्याय-संहिता, भारतीय नागरिक-सुरक्षा-संहिता, भारतीयनागरिक सुरक्षाधिनियमश्च अद्यारभ्य प्रवर्तन्ते। केन्द्रीयगृहमन्त्रिणा अमितशाहेन प्रोक्तं यत् त्रयोऽपि आपराधिकविधयः राष्ट्र सर्वातिनूततमां आपराधिकन्यायप्रणाली समारप्स्यन्ति। तेनोक्तं यत् आपराधिकन्यायप्रणाली सम्प्रति पूर्णतया स्वदेशीया वर्तते, स्वातन्त्र्यानन्तरञ्च भारतीयलोकाचारे अन्तर्निहिता चर्तते। विधित्रयस्य विषये भाषमाणः गृहमन्त्री नवदिल्ल्यां वार्ताहरान् अवोचत् यत् नूतनविधयः त्वरितन्यायेन सह पीडितानाम् अधिकारान् निश्चयिष्यन्ति गृहमन्त्रिणा प्रोक्तं यत् प्रशासनेन नूतन प्रावधानैस्सह राजद्रोहविधिः

समापितोऽस्ति। महिला. शिशवश्च प्राथमिकतायां सन्ति, एतदर्थं पञ्चत्रिंशदुपभागैस्सह त्रयोदशप्रावधानयुतः एकः विशिष्टाध्यायः संयोजितोऽस्ति। श्रीशाहेनोक्तं यत् सामूहिक-दुराचाराय जघन्यापराधत्वात् विशतिवर्षाणां कारावासः उत्तो वा आजीवनकारावासस्य दण्डः सुनिर्धारितोऽस्ति, अवयस्कैस्सह कृतदुराचाराय मृत्युदण्डः सुनिश्चितोऽस्ति। श्रीशाहेनोक्तं यत् पीडितायाः वक्तव्यं तस्याः एवं गृहे स्वजनैस्सह संस्थाप्यैव अधिकारिभिः गृहीच्यते। विधिषु आन्तर्जालिकमाध्यमैरपि प्राथमिक्याङ्कनस्य व्यवस्था वर्तते। श्रीशाहेन विधिविषयेषु दृष्टप्रचाराय विपक्षिणोऽपि गर्हिताः। तेनोक्तं यत् विषयेऽस्मिन् नवहोराधिकं लोकसभायां षडहोराधिकञ्च राज्यसभायां चर्चा अस्ति सञ्जाता।

सुभाषितम्

या दुस्त्यजा दुर्मतिभिः
या न जीर्यति जीर्यतः।
योऽसौ प्राणान्तिको रोगः
तां तृष्णां त्यजतः सुखम्।।

भावार्थ- अर्थात्:- दुष्ट बुद्धिवाले मनुष्यों के लिए जिसे त्यागना अत्यन्त कठिन है, जो शरीर के जरा-शीर्ण हो जाने पर भी स्वयं जीर्ण नहीं होती तथा जिसे प्राण-नाशक रोग बताया गया है, उस तृष्णा को जो त्याग देता है, उसी को सुख

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

BJP -पश्चिम बङ्गाले उपद्रविनः प्रसारयन्ति तृणमूल काङ्ग्रेसदलम्

हिमसंस्कृतवार्ताः । भारतीय जनतापार्टीतिदलम् पश्चिमबंगाले शासनाख्ये तृणमूल काङ्ग्रेसदले आरोपं साधयत् प्रोक्तवत् यत् एतद्वलम् अस्मिन् राज्ये उपद्रविनः प्रसारयन्ति। नवदिल्ल्यां सञ्चारमाध्यमैः सह वार्ता साधयन् दलप्रवक्ता गौरव भाटियाः आरोपितवान् यत् तृणमूलकाङ्ग्रेसप्रमुखा पश्चिम बङ्गालस्य च मुख्यमन्त्री ममताबनर्जी संविधाने अपि च तस्य मूल्येषु नैव विश्वास प्रकटयति। असौ अग्रे आक्षिप्तवान् यत् सा उपद्रविभ्यः सर्वविधमुक्तिमपि अयच्छत् सन्देशखाली प्रकरणसादृशं पश्चिमबङ्गाले ममताशासनस्य कुमुखः प्रत्येकं दिक्षु प्रकटयन् अस्ति।

लन्दननगरे समारभते विम्बल्डन टेनिस-स्पर्धा

हिमसंस्कृतवार्ताः। विम्बल्डन टेनिस-स्पर्धा लन्दननगरे समारभते। प्रथमे दिवसे साम्प्रतिकविजेतुः स्पेन देशस्य कार्लोस अल्कराज इत्यस्य साम्मुख्यं एस्टोनियायाः मार्क-लोजेल इत्यने सह भवति। भारतस्य सुमितनागलः वर्षेऽस्मिन् स्वकीयं विम्बल्डनभिषानं प्रारभते।

HPCM- के. एल. ठाकुरः व्यवसायी, कमलं क्रीत्वा निर्वाचनं स्पर्धयति- मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः

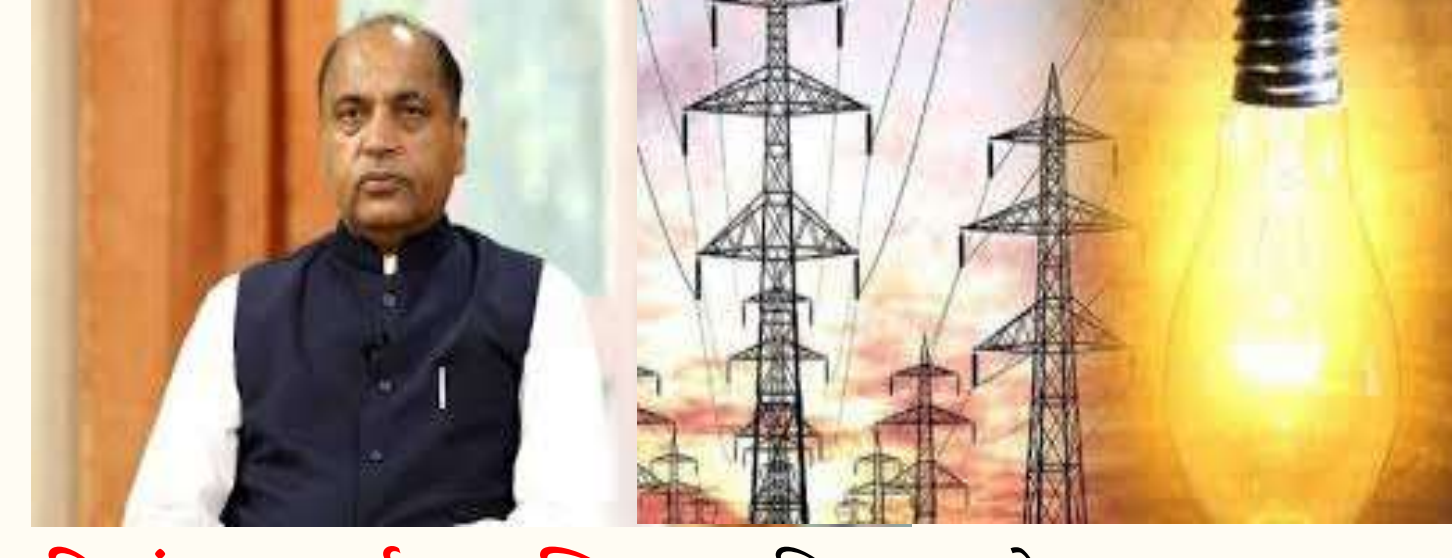

के. एल. ठाकुरस्य विक्रयणेन नालागढस्य भाग्योदयः अभवत्

मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत् के.एल.ठाकुरस्य विक्रयणात् त्यागपत्रस्य कारणेन नालागढस्य भाग्योदयः अभवत्। हरदीपबाबा निर्वाचितं कृत्वा विधानसभायां प्रेषयन्तु, अस्य विधानसभाक्षेत्रस्य मुखं परिवर्तयिष्यते। बाबा इत्यनेन कथितं प्रत्येकं वैधं कार्यं भविष्यति। १० जुलै दिनाङ्के स्वशक्तिं रक्षितुं मतदानं कुर्वन्तु। भाजपा इत्यनेन एतत् उपनिर्वाचनं जनसमूहे आरोपितम् यतः भवता ५ वर्षाणि यावत् स्वतन्त्रः विधायकः निर्वाचितः आसीत्। किमर्थं सः १४ मासानां अन्तः त्यागपत्रं दत्तवान्, यतः सः स्वस्य विश्वासं विक्रीय त्यागपत्रं दातुं भाजपायाः प्रभावेन आसीत्। मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् अहं तुष्टीकरणस्य राजनीतिं न करोमि अपितु जनसेवायाः राजनीतिं करोमि। भाजपाकार्यकर्तृभ्यः अनुरोधः क्रियते यत् एतत् निर्वाचनं काङ्ग्रेस-भाजपयोः मध्ये न भवति, अपि तु विक्रीतविधायकस्य काङ्ग्रेसस्य च मध्ये भवति, अतः काङ्ग्रेस-प्रत्याशिनः समर्थनं कुर्वन्तु। के. एल. ठाकुरः अद्यापि स्वस्य वज्रचूर्णक-स्थापनस्य (क्रशरस्य) कृते एनओसी प्राप्तुं व्यग्रः अस्ति, तस्य जनहितेन सह किमपि सम्बन्धः नास्ति। अधिकधनयुक्ताः जनाः शीघ्रमेव भ्रष्टाः भवन्ति, के. एल. ठाकुरः अस्य उदाहरणम् अस्ति। काङ्ग्रेस-प्रत्याशी हरदीपबाबा उक्तवान् यत् यदा नालागढस्य विषयः आगच्छति तदा लज्जया शिरः नमति यतोहि अत्रत्यः विधायकः भाजपायाः कृते विक्रीतवान् अस्ति। अस्माभिः एतत् कलङ्कं प्रक्षाल्य इतः काङ्ग्रेसविधायकः कर्तव्यः। राज्ये सार्धत्रिवर्षेभ्यः काङ्ग्रेससर्वकारः अस्ति, अस्माभिः नालागढस्य विकासाय मतदानं कर्तव्यं भविष्यति। चिरकालात् एतत् भवति यत् यदि सर्वकारः काङ्ग्रेसस्य अस्ति तर्हि विधायकः विपक्षस्य वा स्वतन्त्रस्य वा, अस्मिन् समये स्वर्णिमावकाशः अस्ति, जनसमूहः काङ्ग्रेसविधायकं निर्वाचयेत्, नालागढस्य भाग्यं चित्रं च परिवर्तयिष्यति। अस्मिन् समये सम्भालयितुम् आवश्यकता अस्ति, भाजपा धनशक्तिक्रीडां करिष्यति, अस्माभिः तत् अतिक्रान्तं कृत्वा विजयः प्राप्तव्यः। लोकतन्त्रस्य उद्धाराय जनशक्तिविजयः आवश्यकः। पूर्वनिर्दलीयः विधायकः के. एल. ठाकुरः नालागढं नाशितवान्। अहम् आश्वासनं दातुम् इच्छामि यत् अहं द्वारं-द्वारं गत्वा जनानां कृते कार्यं करिष्यामि। अतः अस्मिन् निर्वाचने मम समर्थनं कुर्वन्तु। नालागढस्य कृते स्थायिविधायकस्य आवश्यकता वर्तते, न तु विक्रयणयोग्यस्य। जनसभासु अनेके भाजपा कार्यकर्तारः दलं त्यक्त्वा काङ्ग्रेस-सङ्घटनं स्वीकृतवन्तः। मुख्यमंत्री भाजपाकार्यकर्तृणां काङ्ग्रेसपक्षे उत्तरीयधारणेन समावेशं कृतवान्। मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् ये भाजपा-अधिकारिणः कार्यकर्तारः च काङ्ग्रेससङ्घटने सम्मिलिताः सन्ति, ते पूर्णसम्मानं प्राप्स्यन्ति।

हिमसंस्कृतवार्ता:- नालागढम्। मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः उक्तवान् यत् पूर्वनिर्दलीयविधायकस्य के. एल. ठाकुरस्य अन्धकारमयकार्याणां कारणेन नालागढस्य नाम इतिहासस्य पृष्ठेषु लिखितं भविष्यति। इतिहासे एषा प्रथमा घटना यत् कश्चन स्वतन्त्रः विधायकः त्यागपत्रं दत्त्वा पुनः तस्यैव विधायकस्य निर्वाचनं प्रतिस्पर्धयति। के. एल. ठाकुरः एकः व्यवसायी अस्ति, १४ मासान् यावत् सर्वं कार्यं कारयित्वा अपि सः काङ्ग्रेससर्वकारस्य पृष्ठभागे छुरिकापातं कृतवान् अस्ति। पूर्वविधायकस्य अभिप्रायः लोभी आसीत्, अतः सः विक्रीतवान्। कमलं क्रीत्वा निर्वाचनं प्रतिस्पर्धयति पूर्वनिर्दलीयविधायकैः सह निष्ठावतः भाजपाकार्यकर्तारः न सन्ति। विक्रीतविधायकानां कृते भाजपानामपत्रं प्रदानेन ते नैराश्यमनुभवन्ति। मुख्यमंत्री नालागढ-विधानसभाक्षेत्रस्य किरपालपुर- रामशहर- नण्ड-स्वारघाट- गुरुकुण्डम् इत्यत्र काङ्ग्रेस प्रत्याशिनः हरदीपबाबा इत्यस्य समर्थने निर्वाचनजनसभां सम्बोधयन् उक्तवान्। मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत् राज्यसभानिर्वाचनकाले षट् काङ्ग्रेसविधायकाः अपि दलस्य विश्वासघातं कृत्वा भाजपाप्रत्याशिनः पक्षे मतदानं कृतवन्तः। ते भाजपायाः राजनैतिक-विपण्यां विक्रीतवन्तः। राज्यसभानिर्वाचनस्य परदिने एव बजटं पारितं कर्तव्यम् आसीत्, परन्तु षट् काङ्ग्रेसविधायकाः विधानसभायाम् अनुपस्थिताः एव आसन्। ते भाजपायै स्वसम्मानं विक्रीतवन्तः आसन्। काङ्ग्रेसविधायकाः सचेतनायाः आरोपणस्य कारणेन अयोग्याः अभवन्, तदनन्तरं उपनिर्वाचनं कृतम् यस्मिन् जनसमूहः ६ पूर्वविधायकानां मध्ये चतुर्भ्यः कठिनं पाठं पाठयित्वा काङ्ग्रेसाय विजयं दत्तवान्। सः अवदत् यत् गत ५ वर्षेषु भाजपासर्वकारेण जनसमूहः वञ्चितः। जयरामठाकुरः मुख्यमंत्री भूत्वापि सुप्तः आसीत्। हमीरपुर-अधीनस्थ-चयनबोर्ड इत्यत्र प्रश्नपत्राणां विक्रयणं भवति स्म सर्वकारस्य निर्माणानन्तरं वयं भ्रष्टाचारस्य उपरि आक्रमणं कृत्वा भ्रष्टाचारस्य पृष्ठद्वाराणि पिधातुं आरब्धवन्तः। भ्रष्टाचारस्य कठोरप्रहारस्य कारणेन षट् काङ्ग्रेस-त्रिपक्षीय-पूर्वविधायकाः अपि समस्यानां सम्मुखीकरणं कृतवन्तः। अस्माकं सर्वकारस्य पतनस्य प्रयासः कृतः। जयरामठाकुरः विक्रीतविधायकाः च यथाशक्ति प्रयतन्ते स्म, परन्तु वयं ३४ विधायकैः सह ऑपरेशन लोटस् इति असफलं कृतवन्तः।

निःशुल्कविद्युत् योजनां पिधातुं सज्जः अस्ति राज्यसर्वकारः, शीघ्रमेव मन्त्रिमण्डलसभायाम् आगमिष्यति विषयः- जयरामठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। विपक्षस्य नेता जयरामठाकुरः अवदत् यत् सुक्खुसर्वकारः हिमाचलप्रदेशस्य जनानां कृते निःशुल्कविद्युत्प्रदानं स्थगयितुं सज्जः अस्ति। पूर्व अपि बहवः प्रयासाः कृताः ये सफलाः न अभवन् किन्तु अधुना आयकरस्य परिधिमध्ये आगच्छन्तः जनानां कृते एतां सुविधां निष्कासयितुं सर्वकारः सज्जः अस्ति। अतीव शीघ्रमेव एषः विषयः मन्त्रिमण्डलसभायाम् अपि आगमिष्यति। हिमाचले सत्तां प्राप्तुं काङ्ग्रेसेन विविधाः मिथ्याप्रतिज्ञाः कृताः, मिथ्याप्रतिश्रुतिः च दत्ता आसीत्। यस्मिन् राज्यस्य जनानां कृते ३०० यूनिट विद्युत् निःशुल्कं विना कस्यापि शर्तेन दीयते इति प्रतिज्ञा अपि आसीत्। सर्वकारस्य निर्माणात् सार्धैकवर्षाधिकं गतम् किन्तु एतस्याः प्रतिज्ञायाः विषये एकवारं अपि मुख्यमन्त्रिणा न कथितम्। प्रत्युत विद्युत्-जलयोः मूल्येषु वृद्धिः अभवत्। अस्माकं सर्वकारेण आरब्धा १२५ यूनिट निःशुल्कविद्युत्प्रदानं तकनीकीरूपेण स्थगितं कृत्वा लाभार्थीनां संख्यां न्यूनीकर्तुं सर्वकारेण अनेकवारं प्रयत्नाः कृताः, यस्य भाजपया प्रबलविरोधः कृतः, सर्वकारः स्वयोजनासु सफलः न अभवत् परन्तु अधुना सुक्खुसर्वकारः नूतनां युक्तिं प्रयतितुं इच्छति, यस्याः भारतीयजनतादलं दृढतया विरोधं करिष्यति। जयरामठाकुरः अवदत् यत् सम्प्रति राज्ये मित्राणां सर्वकारः प्रचलति यस्य उद्देश्यं केवलं मित्राणां लाभाय एव अस्ति। राज्यस्य जनानां सुखसुविधाभिः सह सर्वकारस्य किमपि सम्बन्धः नास्ति। अयं सर्वकारः अपराधिनां मुक्तरक्षणमपि ददाति यस्य कारणात् राज्ये विधिव्यवस्था मैत्रीपूर्णा नास्ति। दिनप्रकाशे गोलिकानां प्रहारः क्रियते, राज्ये तस्कराः सक्रियाः सन्ति। अधुनैव औद्योगिकनगरे बद्दीक्षेत्रे पुनः गोलिकाप्रहाराः अभवन्। अस्याः गोलिकाघटनायाः पृष्ठतः वर्चस्वस्य विषयः अपि अग्रे आगच्छति। किमर्थं एतत् भवति इति मुख्यमन्त्रिणा व्याख्यानां दातव्यम्। औद्योगिकनगरे एतादृशः गुण्डावादः अराजकता च किमपि नवीनं नास्ति। काङ्ग्रेससर्वकारे रक्तरंजिताः क्रीडाः, वर्चस्वार्थं गोलिकाण्डाः च सामान्याः अभवन्। किं मुख्यमंत्री एतस्याः व्यवस्थायाः परिवर्तनस्य विषये वदति स्म यत्र विधानस्य स्थाने तस्कराणां स्वीकारपत्राणि वर्धन्ते एव? एतदेव कारणं यत् राज्ये उद्योगिनः मुख्यमन्त्रिणः रक्षणस्य आग्रहं कुर्वन्ति, उद्योगाः च दूरं पलायनं कुर्वन्ति। राज्ये भवति उपनिर्वाचनत्रयं मुख्यमंत्री एव उत्तरदायी इति विपक्षनेता अवदत्। सत्ताशक्त्या स्वतन्त्रविधायकान् उपद्रवयित्वा तेषां मतानाम् अवहेलना कृत्वा तेभ्यः बलात् समर्थनं गृहीतवान् इति कारणेन एषा स्थितिः उत्पन्ना अस्ति। लोकतन्त्रे सत्ता जनस्य हस्ते एव भवति तथा च लोकसभानिर्वाचने जनाः काङ्ग्रेसं न स्वीकृत्य भाजपाय पूर्णं प्रेम, सहकार्यं, समर्थनं च दत्तवन्तः। राज्ये सत्तां प्राप्य अपि काङ्ग्रेसपक्षः ६८ आसनेषु ६१ आसनेषु निर्वाचने पराजितः। मुख्यमंत्री स्वविधानसभां पराजितवान्। अस्मिन् उपनिर्वाचने अपि भारतीयजनतापक्षः त्रीणि अपि आसनानि विशालमतैः जिगीषति। एतेन विजयेन काङ्ग्रेसपक्षस्य सत्तायाः निष्कासनस्य मार्गः प्रशस्तः भविष्यति।

हिमाचलप्रदेशस्य प्रथमस्य अन्ताराष्ट्रीय- पादकन्दुक- क्रीडकस्य भूपिन्द्रसिंहरावतस्य निधनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिवा शर्मा। हिमाचलप्रदेशस्य प्रथमस्य अन्ताराष्ट्रीय- पादकन्दुकक्रीडकस्य भूपिन्द्रसिंहरावतस्य (८४) रविवसरे निधनं जातम्। नाहनस्य छावनीक्षेत्रस्य निवासी रावतः अधुना गुजरातराज्यस्य सूरतनगरे निवसति स्म। दीर्घकालाद् रोगग्रस्तः असौ रविवसरे अन्तिमश्वासान् गृहीतवान्।

रावतस्य कुटुम्बे तस्य भार्या पुत्रः पुत्री चास्ति। सेनायां सेवां कुर्वन् रावतः भारतीय- पादकन्दुक- क्रीडकदले प्रविष्टः आसीत्।

हिमसंस्कृतवार्तायै सहयोगं कुर्वन्तु
हिमसंस्कृतवार्ता:
संस्कृतकार्यमिदम् पुण्यकार्यमिदम् इदं संस्कृताय न मम

नूतन- आपराधिक- विधानस्य अन्तर्गतं हिमाचलस्य मण्डीजनपदस्य धनोद्वपुलिसस्थानके पञ्जीकृतं प्रथमं प्रकरणम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

देशे जुलाईमासस्य प्रथमदिनात् आरभ्य त्रीणि नूतनानि आपराधिकविधानानि प्रवर्तन्ते। पुरातनविधानानां स्थाने अधुना भारतीयन्यायसंहिता, भारतीयनागरिकरक्षासंहिता, भारतीयसाक्ष्याधिनियमः च स्थापिताः सन्ति। नूतननियमेषु कस्यापि निरीक्षणे, ग्रहणस्य च सन्दर्भे पुलिसैः चलचित्रनिर्माणं (वीडियो रिकार्डिंग्) कर्तुम् अनिवार्यं कृतम् अस्ति। अधुना कोऽपि व्यक्तिः पुलिस-स्थानकम् न गत्वा ई- एफआईआर- प्रयोगं कर्तुं शक्नोति। पीडितायाः विरुद्धं एफआईआर-प्रक्षेपणस्य अधिकारक्षेत्रस्य दायित्वं नूतनेषु विधानेषु निरस्तम् अस्ति।

हिमाचलप्रदेशे अपि एतेषां नियमानाम् अन्तर्गतम् आपराधिकप्रक्रिया आरब्धा अस्ति। अस्मिन् सन्दर्भे गतरात्रौ १:५८ वादने भारतीयन्यायसंहितायां नवीनप्रावधानानाम् अन्तर्गतं राज्ये प्रथमं प्रकरणं मण्डीमण्डलस्य धनोद्वपुलिसस्थानके धारा १२६ (२), ११५ (२), २. ३५२ तथा ३५१ (२) पञ्जीकृतम्। सोमवासरस्य अपराहपर्यन्तं भारतीयन्यायसंहितानुसारं राज्ये आहत्य पञ्च प्रकरणाः पञ्जीकृताः आसन्। धनोद्वः अतिरिक्तं पुलिसस्थानकं ढली, सदर हमीरपुरं, अम्ब, पुलिसस्थानकं नूरपुरम् इत्यत्र प्रकरणाः पञ्जीकृताः। भारतीयनागरिकसंरक्षणसंहिता- २०२३, भारतीयसाक्ष्यविधानम्- २०२३ च प्रावधानानाम् अन्तर्गतं प्रकरणानाम् आगामिनि अन्वेषणं क्रियते। डीजीपी अतुल वर्मा इत्यनेन उक्तं यत् त्रयाणां नूतनानां आपराधिकविधानानां उद्देश्यं नागरिकेभ्यः शीघ्रं प्रभावी च न्यायं प्रदातुं वर्तते, यस्य कृते हिमाचलप्रदेशपुलिसः पूर्णतया प्रतिबद्धा सज्जा च अस्ति।

नूतने नियमे धाराः अपि परिवर्तिताः

पूर्व भारतीयदण्डसंहितायां धारा ३४१, ३२३, ५०४, ५०६ अन्तर्गतं प्रकरणं पञ्जीकृतम् आसीत्। अधुना भारतीयन्यायिकसंहितायां धारा १२६(२), ११५ (२), ३५२, ३५१ (२) च अन्तर्गतम् एषः प्रकरणः पञ्जीकृतः अस्ति। भारतीय- दण्ड- संहितायां ५११ धाराः आसन् इति उल्लेखनीयम्। अधुना भारतीयन्यायसंहितायां केवलं ३५८ धाराः सन्ति, या जुलाईमासस्य प्रथमदिनात् आरभ्य प्रवर्तते।

HP Politics: हिटलर इव शासनं कुर्वन् अस्ति सुखविन्दरसिंहसुक्खुः

हिमसंस्कृतवार्ता: - काङ्गड़ा। देहराविधानसभायाः उपनिर्वाचनस्य भाजपायाः सहसंयोजकः काङ्गड़ाविधानसभानिर्वाचनक्षेत्रस्य विधायकः पवन काजलः मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुक्खुः हिटलरेण सह तुलनां कृत्वा सुक्खुसर्वकारस्य शासनं हिटलरस्य समये यथा आसीत् तथा एव अस्ति इति अवदत्। सोमवासरे प्रेसविज्ञप्तौ पवनकाजलः अवदत् यत् नवविधानसभाक्षेत्रेषु आयोजिते प्रथमे उपनिर्वाचने सुक्खुसर्वकारेण जनान् भयभीतान् कर्तुं पुलिसबलस्य उपयोगः कृतः। सुक्खुः धर्मशालां शिबिररूपेण परिणमयितवान् आसीत्। सुधीरशर्मा इत्यस्य गृहं प्रति गच्छत्सु मार्गेषु पुलिसबलानि

स्थापितानि आसन्। रात्रौ विचरणं कृत्वा जनानां हृदये आतङ्कं प्रसारयितुं पुलिसबलस्य अभिप्रायः आसीत्, परन्तु सुक्खुः जनस्य स्वरं दमयितुं न शक्तवान्। पवन काजलः उक्तवान् यत् सुक्खुः समूहः यः परेभ्यः भयं दर्शयित्वा शासनं करोति सः एव भयभीतः भवति इति दृश्यते। मुख्यमन्त्री देहराविकासस्य चिन्ता न अपि तु स्वपत्न्याः विजयस्य चिन्ताम् अनुभवति। सुक्खुः राज्यं विकासस्य स्थाने विनाशं प्रति कृतवान्, तस्य भारं जनसामान्यं वहितुं प्रवृत्तम् अस्ति। पवन काजलः आरोपितवान् यत् सुक्खुसर्वकारेण सार्धैकवर्षे केन्द्रेण प्रेषितस्य धनस्य उपयोगः न कृतः। एतदतिरिक्तं राज्ये विधिव्यवस्थायाः च पतनम् अभवत्। अरण्यराजः अग्रे अस्ति। सुक्खुः मुख्यमन्त्रिणः आसन्दे उपविश्य येन दम्भेन कार्यं करोति, एषा क्रीडा दीर्घकालं न स्थास्यति। सुक्खुः किं करोति इति जनसमूहः पश्यति। सः अवदत् यत् देहरातः पूर्वकाङ्ग्रेसप्रत्याशिना राजेशशर्मा इत्यनेन सुक्खुविरुद्धं ये आरोपाः कृताः ते देहरानगरे अपि सत्याः दृश्यन्ते। मुख्यमन्त्रीसुक्खुः देहरानगरे अपि आतङ्कस्य वातावरणं निर्मितवान्, येन जनसमूहः तस्य पत्न्याः पक्षे मतदानं करोति। पवनकाजलः अवदत् यत् भाजपा प्रत्याशी होशियारसिंहः पूर्व अपि देहरा-नगरस्य जनानां हृदये आसीत्, अधुना अपि सः तेषां हृदये अस्ति। अस्मिन् उपनिर्वाचने सुक्खुसर्वकाराय दर्पणं दर्शयितुं देहराजनाः सज्जाः सन्ति।

सूचनाप्रौद्योगिकी मन्त्रालयेन तृतीयेदिनाङ्के नवदिल्ल्यां द्विदिवसात्मकस्य वैश्विक-भारत-कृत्रिम-प्रज्ञासम्मेलनम् आयोज्यते

हिमसंस्कृतवार्ता:। सूचनाप्रौद्योगिकी मन्त्रालयेन मासस्यास्य तृतीयेदिनाङ्के नवदिल्ल्यां द्विदिवसात्मकस्य कृत्रिम-प्रज्ञा-सम्मेलनम् आयोज्यते। मन्त्रालयः विज्ञापितवान् यत् अस्य सम्मेलनस्य उद्देश्यं कृत्रिम प्रज्ञा-प्रौद्योगिकीनां नैतिक-प्रेरक-विकासौ प्रति भारतस्य समर्पणं प्रख्यापयन् सहयोगज्ञानयोः आदानप्रदानस्य संवर्धनमिति। भारतं कृत्रिमप्रज्ञायां वैश्विक सहभागित्वस्य प्रमुखाध्यक्षत्वेन कार्यं करिष्यति। एतस्मिन् शिखरसम्मेलने प्रौद्योगिक क्षेत्राणाम् अग्रगण्य-नीति-निर्मातारः सम्मिलिताः भविष्यन्ति, येषु सूचनाप्रौद्योगिकीमन्त्री अश्विनवैष्णवः राज्यमन्त्री जितिनप्रसादः सचिवश्च एस्. कृष्णन् इत्यादयः सन्ति।

प्रधानमन्त्रिणा डिजिटल इण्डिया इत्यस्य आङ्गकीय-भारतोपक्रमस्य सफलतायाः नववर्षाणां सम्पूर्त्यवसरे प्रसन्नताम् अभिव्यक्ता

हिमसंस्कृतवार्ता: - यत् डिजिटलइण्डिया इति नवदेहली। प्रधानमन्त्री एकः सुदृढभारतस्य प्रतीको नरेन्द्रमोदी आङ्गकीय-भारतोपक्रमस्य डिजिटल इण्डिया-इत्यभिनामधेयकस्य संवर्धयति। व्यतीतेषु दशवर्षेषु सफलतायाः स्ववर्षाणां उल्लिखितां प्रगतिमपि असी सम्पूर्त्यवसरे प्रसन्नताम् विनियमीकृतवान्।

अभिव्यक्तवान्। एकस्मिन् सामाजिक-सञ्चारमाध्यम-पटले श्रीमोदी प्रत्यपादयत् पटले श्रीमोदी प्रत्यपादयत् पटले श्रीमोदी प्रत्यपादयत्

'स्पोर्ट्स शूटिंग' मध्ये ध्रुवी प्राप्तवती स्वर्णपदकम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डाभी, कर्णावती। केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः संचालितस्य पालिताना अनौपचारिक- संस्कृत-शिक्षणकेन्द्रस्य संस्कृतभाषा-प्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रमे अध्ययनरता प्रथमादीक्षायाः छात्रा ध्रुवी प्रबताणी रायफल शूटिंग खेलस्पर्धायाम् ओपन भरूच जनपद राईफल शूटिंग प्रतिस्पर्धायां स्वर्णपदकं प्राप्तवती। प्राचार्य पंकज त्रिवेदी पक्षतः हार्दिक्यः शुभकामनाः, तस्याः मार्गदर्शकः अरुण कुमार शर्मा, सोनल शर्मा च स्तः। केन्द्रशिक्षकः अमरसिंहः शुभवचनानि उक्तवान्। अस्माकम् पक्षतः भूरि भूरि अभिनन्दनानि। सा इतोऽपि अग्रे वर्धताम् इति मंगलकामनाः।

सेन्सेक्सः ४४३ अंकैः वर्धितः, निफ्टी च २४१५० अंकस्तरे समीपे आगतः

शेयरविपणौ एकदिवसीयक्षयस्य अनन्तरं सप्ताहस्य प्रथमव्यापारदिने पुनः क्रयणं दृष्टम्। सप्ताहस्य प्रथमे व्यापारदिने सेन्सेक्सः ४४३.४६ (०.५६%) अंकलाभेन ७९,४७६.१९ इति मूल्ये समाप्तः। अपरपक्षे निफ्टी २४,१४१.९५ इति क्रमेण समाप्तः, १३१.३६ (०.५५%) अंकैः अधिकः।

सुवर्णः स्थिरः, रजतश्च २०० रुप्यकैः वर्धितः

सोमवासरे बुलियन-विपण्यां सुवर्णस्य मूल्यं प्रतिदशग्रामं ७२,३५० रुप्यकाणि अपरिवर्तितं, रजतस्य मूल्यं तु २०० रुप्यकाणि वर्धितम्। एच. डी. ए. एफ. सी. सिक्योरिटीज इत्यनेन एतां सूचना दत्ता। रजतस्य मूल्यं २०० रुप्यकाणि वर्धित्वा प्रतिकिलो ९०,३०० रुप्यकाणि यावत् समाप्तम्।

विद्यार्थिनां सर्वतोमुखविकासः आवश्यकः कुलपतिः सत्रारम्भात् पूर्व प्रेषितं सन्देशः

हिमसंस्कृतवार्ता:- राघव नाथ झा, दरभङ्गा।

संस्कृतविश्वविद्यालयस्य कुलपतिः प्रो. लक्ष्मी निवास पाण्डेय महोदयः सोमवासरे उक्तवान् यत् विद्यार्थिनां सर्वतोमुखविकासः आवश्यकः अस्ति। सर्वान् विद्यार्थिनः, अध्यापकान्, पदाधिकारिणः, कर्मकरांश्च सम्बोध्य स्वसन्देशे तेन उक्तं यत् अस्माकं नूतनशैक्षणिकसत्रे २०२४-२५ प्रविशामः। अस्मिन्सत्रे अस्माभिः संस्कृतशिक्षणस्य क्षेत्रे गुणवत्तां समानीय विद्यार्थिनां सर्वतोमुखविकासाय यत्नः करणीयः। कुलपतिः प्रो० पाण्डेय महोदयः सूचितवान् यत् संस्कृतस्य सह अंग्रेजीभाषायाः व्यवहारः, संगणकप्रयोगज्ञानं, सामान्यज्ञानं, योगक्रीडाः, विविधकलानां अभ्यासः, कौशलविकासकार्यक्रमः, सांस्कृतिकक्रियाः च अपि आवश्यकाः सन्ति। एतेषां कृते प्रतिदिनस्य अन्तिमकक्षायां योजनां कर्तुं शक्यते।

संस्कृतसंभाषणशिक्षण- व्यवस्थायाः उत्कर्षे ध्यानम्

पीआरओ निशिकान्तेन उक्तं यत् कुलपतिना पुनः स्पष्टं कृतं यत् संस्कृतं लोकभाषा जनभाषा च कर्तुं संभाषणं आवश्यकं अस्ति। अतः सत्रारम्भस्य प्रारम्भिकदिवसेषु

संस्कृतसंभाषणस्य अभ्यासः करणीयः। कुलपतिः प्रो. पाण्डेय महोदयः उक्तवान् यत् संस्कृतव्यवहारस्य आवश्यकतायाः विषये गम्भीरतया न चिन्तयन्तः, भाषाव्यवहारस्य कल्पनां न कुर्वन्तः, सङ्कोचं कुर्वन्तः, अभ्यासेन दूरं तिष्ठन्तः च अयमेव कारणं यत् जनसमाजे, यावत् संस्कृतज्ञेषु अपि संस्कृतभाषा कठिनं अनुभूयते। तत्पराभ्यासेन न केवलं विद्यार्थिनः संस्कृतभाषायां व्यवहारं कर्तुं शक्नुवन्ति अपि तु शनैः शनैः एव, तेषां परिवारेषु तथा आसपाससमाजे अपि संस्कृतसंभाषणस्य प्रचारः आरभ्यते। एवं संभाषणस्य माध्यमेन सर्वेषां महाविद्यालयानां समीपे क्षेत्रेषु सर्वत्र सुलभतया संस्कृतभाषाव्यवहारस्य प्रचारः कर्तुं शक्यते। तेन एतत् अपि उक्तं यत् प्रायेण दृष्टं यत् संस्कृतभाषायां निहितज्ञानस्य प्रसारणकाले संस्कृतभाषायाः व्यवहारः गौणः भविष्यति। अतः आवश्यकं यत् शास्त्राणां अध्यापनस्य समये अपि सरलसंस्कृतमाध्यमेन विद्यार्थिनः शिक्षणीयाः। अस्मिन्सन्दर्भे कुलपतिः प्रो. पाण्डेय महोदयः उपायमपि सूचितवान् यत् शिक्षणकाले प्रारम्भे १०-२० प्रतिशतसंस्कृतभाषायाः उपयोगः कर्तुं शक्यते यः शनैः शनैः वर्धयित्वा ५०-६० प्रतिशतं वा अधिकं भविष्यति। एवं शास्त्रशिक्षणस्य गुणवत्तां समानीयते।

स्वच्छता, शुचिता तथा समयपालनस्य भविष्यति विशेषध्यानम्

कुलपतिः प्रो. पाण्डेय महोदयः उक्तवान् यत् केवलं पुस्तकज्ञानं पर्याप्तं न अस्ति किन्तु बालकान् स्वपरिसरे स्वच्छं कर्तुं, स्वच्छतायोजनं चालयितुं, पर्यावरणरक्षणं कर्तुं, वृक्षारोपणं, आर्थिकशुचितां व्यवहारं, समयपालनं सहितं कर्तव्यपालनं च अपि विशेषफोकसस्य आवश्यकता अस्ति। अस्माकं नित्यव्यवहारे अपि एतेषु बिन्दुषु ध्यानं अपेक्षितं अस्ति। अन्ते कुलपतिना उक्तं यत् नवसत्रारम्भस्य अवसरपरिसरे उक्तानां चुनौतीनां सफलतया पारयात्रायां सर्वेषां सहयोगस्य अपेक्षा अस्ति।

शङ्खवादनेन भारतीयसांस्कृतिक- धरोहरस्य रक्षणं करोति डॉ. विपिनमिश्रः

हिमसंस्कृतवार्ता:- राघव नाथ झा, दरभङ्गा।

डॉ. विपिन मिश्रः शङ्खवादनं स्तोत्रगायनं च इत्येतयोः माध्यमेन संस्कृतं भारतीयसांस्कृतिकधरोहरं च सन्तीर्णं कर्तुं महत्त्वपूर्णं योगदानं वहति। डॉ. मिश्रः शङ्खवादनं स्तोत्रगायनं च इत्येतयोः कलयोः जीवितं रक्षणाय अनेकाः कार्यशालाः प्रशिक्षणकार्यक्रमाः च आयोजितवन्तः। ते युवानः एतस्यां कलायां प्रशिक्ष्य एतस्याः परम्परायाः सह सम्बद्धं कुर्वन्ति। संस्कृतभाषायाः प्रचारः तस्य गायने संस्कृतस्य स्तोत्राणां विशेषस्थानं अस्ति, येन संस्कृतभाषायाः पुनर्जीवितं कर्तुं साहाय्यं भवति। सः संस्कृतसाहित्यस्य शास्त्राणां च महत्त्वम् अपि उद्घोषयति। सांस्कृतिककार्यक्रमाः उत्सवाः च, डॉ. मिश्रः विभिन्नेषु सांस्कृतिककार्यक्रमेषु उत्सवेषु समारोहेषु च प्रदर्शनं कृत्वा भारतीयसांस्कृतिकधरोहरं देशे विदेशे च लोकप्रियं कुर्वन्ति। एतेन माध्यमेन ते भारतीयसंस्कृतेः समृद्धिं विविधतां च प्रस्तुत्यन्ते। सङ्गीतस्य अध्यात्मस्य च संयोजनं तस्य शङ्खवादने स्तोत्रगायने च सङ्गीतस्य अध्यात्मस्य च अद्वितीयं मिश्रणं वर्तते, येन श्रोतॄणां शान्तेः ध्यानस्य च अनुभूतिः भवति। एतेन भारतीय- आध्यात्मिकतायाः सांस्कृतिकमूल्यानां च प्रचारः भवति। समारोहस्य अवसरे प्रणव कुमार मिश्रः ऋषभ कुमार मिश्रः कार्यक्रमे अनुसन्धानं लेखनं चः सः एतस्मिन्नेव क्षेत्रे अनुसन्धानं कृत्वा नवीनपीढ्याः कृते संसाधनं साहित्यं च सज्जीकुर्वन् अस्ति। तस्य लेखनेन शोधेन च शङ्खवादनं स्तोत्रगायनं च इत्येतयोः परम्परायाः वैज्ञानिकम् ऐतिहासिकं च दृष्टिकोणं स्पष्टं भवति। एते सर्वे प्रयासाः डॉ. विपिन मिश्रेण भारतीयसंस्कृतधरोहरायाः रक्षणं संवर्धनं च कर्तुं महत्त्वपूर्णं कार्यं क्रियमाणं दर्शयन्ति।

संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानम्

दैनन्दिनजीवने आनयनमेव अस्याः संस्थायाः लक्ष्यम्। संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानं विश्वविद्यालयैः अनुसन्धानसंस्थाभिः केन्द्र-राज्यसर्वकारीयसंस्थाभिः तथा अन्यसंस्थाभिः संस्कृतकार्यं कुर्वद्भिः जनैश्च सह सम्मिल्य कार्यं करोति। विश्वे वर्तमानानां सर्वेषां संस्कृतानुरागिणां मिथः संस्कृतबान्धवस्य समुत्पादनमेव संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानस्य लक्ष्यम्। संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानस्य अन्तर्जालपुटं वर्तते <https://www.samskritpromotion.in/>

लक्ष्यम्

संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानस्य लक्ष्यम् प्राचीनभारतीयज्ञानस्य सम्पादनम् आधुनिकवैज्ञानिकमार्गैः साधनार्थं प्रचलितानां प्रयासानां वेगवर्धनम्। भारते संस्कृतस्य पुनः प्रसाराय तद्वारा भारतीयसंस्कृतेः पुनरुज्जीवनं च। संस्कृतभाषाद्वारा समाजे वर्तमानानां भाषा-जाति-धर्म-प्रदेश-लिङ्गपरकाणां भेदानां निर्मार्जनम्। समाजे अधःस्थितानां जनानाम् अग्रेसारणाय उपकरणरूपेण संस्कृतभाषायाः प्रयोगः।

प्रशासनम् आर्थिकव्यवस्थापनं च

समाजाय कृतबहुविधयोगदानानां महतां विख्यातानां च न्यासीसदस्यानां मार्गदर्शनेन संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानस्य प्रशासनं प्रचलति। प्रायः सर्वे न्यासीसदस्याः संस्कृतविद्वांसः तथा समादरणीयाश्च वर्तन्ते। संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानं सञ्चाल्यमानप्रकल्पानुगुणं विविधाभिः संस्थाभिः तथा संस्कृतानुरागिजनैः संस्कृतस्य तथा संस्कृतेः पुनरुज्जीवनम् उपलक्ष्य आर्थिकसाहाय्यं स्वीकरोति। भारतसर्वकारस्य

आयविभागद्वारा 80G अपि संस्थया प्राप्तमस्ति।

कार्याणि- छात्राणां तथा सार्वजनिकानां कृते

संस्कृते विद्यमान-ज्ञानसागरं छात्राः अवश्यं प्राप्येरन्। तदर्थं संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानं बहुविधशिक्षणप्रक्रमान् प्रचालयति। तदर्थं पठन-पाठनोपकरणानि संस्कृतभाषया निर्मायन्ते येन छात्राः संस्कृतमाध्यमेन अध्ययनं कुर्युः। तथैव अन्याभिः शिक्षणसंस्थाभिः सम्मिल्य संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानं शिक्षणक्षेत्रे संस्कृतप्रचारार्थं प्रयासं करोति। भारतस्य संस्कृतिः एव संस्कृता अस्ति तथा ताम् अवाप्तुम् उपकरणमस्ति संस्कृतम्। संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानस्य बहुमुख्यम् एकं लक्ष्यमस्ति सर्वाः भाषाः विशिष्य संस्कृतभाषा तन्माध्यमेनैव शिक्षणीया इति। तन्निधाय विविधविषयाणां पाठ्यचर्या निर्मिता तथा पाठाः अन्तर्जालपुटे आरोपिताश्च। ते च पाठाः पञ्जीकृतवद्भिः साक्षात् प्राप्तुं शक्यन्ते। तदर्थं <https://www.samskrittutorial.in/> दृश्यताम्। NCERT पाठ्यक्रमाणां संस्कृतेन शिक्षणमपि अत्र उपलभ्यते। इदं निःशुल्कमपि वर्तते। संस्कृतशिक्षकेभ्यः छात्राणां तथा शिक्षकाणां च प्रयोजनाय बहूनि भाषोपकरणानि निर्मितानि सन्ति। श्रवणं भाषणं पठनं लेखनम् इत्येतेषां चतुर्णां कौशलानां परपुष्टयर्थं संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानं प्रशिक्षणं यच्छति। संस्कृतशिक्षकाणां कौशलविकासार्थं तथा तेषां साहाय्यार्थं च <https://www.adhyapanam.in/> इतीदं जालपुटं निर्मितं वर्तते। अत्र प्रतिदिनं नूतनविषयाणाम् आरोपणं च प्रचलति।

संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानम् इतीयं संस्था एका सर्वकारेतरसंस्था अस्ति। एषा संस्था देहल्यां न्यासरूपेण पञ्जीकृता वर्तते। अस्याः संस्थायाः स्थापनं 2009 तमे वर्षे अभवत्। संस्कृतभाषायाः प्रचारः प्रसारः तथा संस्कृतभाषां